

Catàleg comentat dels líquens del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca

Xavier ARIÑO i Antonio GÓMEZ-BOLEA

SHNB

Ariño, X. i Gómez-Bolea, A. 2003. Catàleg comentat dels líquens del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 46: 21-28. ISSN 0212-260X. Palma de Mallorca.

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

El Parc de s'Albufera de Mallorca, amb un ambient humit, ofereix unes condicions ideals perquè hi visquin els líquens, tot i que hi ha una baixa diversitat de substrats, amb pocs afloraments rocosos. Presentem un catàleg comentat dels líquens del Parc de s'Albufera, realitzat a partir de les nostres prospeccions i dels treballs previs publicats. El catàleg consta d'un total de 94 tàxons dels quals 68 són epífits, 18 són saxícoles, 7 són terrícoles i 1 el trobem, indistintament, com a epítif o com a saxícola.

Paraules clau: líquens, Parc Natural, s'Albufera, Mallorca.

ANNOTATED CATALOGUE OF LICHENS FROM S'ALBUFERA DE MALLORCA NATURAL PARK. S'Albufera de Mallorca Natural Park, a marshland area with a humid atmosphere, offers ideal conditions for lichen growth, although it has a low diversity of substrata, with few rocky outcrops. We present the annotated catalogue of lichens, from our own prospections and published previous works. The catalogue consists of a total of 94 taxa: 68 epiphytes, 18 saxicolous, 7 terricolous and 1 taxa found as epiphyte and saxicolous alike.

Keywords: lichens, Natural Park, s'Albufera, Mallorca.

Xavier ARIÑO i Antonio GÓMEZ-BOLEA. Departament de Biologia Vegetal (Unitat Botànica). Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Av. Diagonal, 645. Barcelona 08028.

Recepció del manuscrit: 11-mar-03; revisió acceptada: 7-mai-03.

Introducció

El Parc Natural de s'Albufera de Mallorca, amb 1708,75 ha protegides, és un espai d'aiguamolls on els ocells són l'element biològic més vistós i possiblement el que atrau a més naturalistes i científics. Els líquens, immòbils com els vegetals, petits, encara que de vius colors, no s'aprecien a primer cop d'ull: són l'element d'observació dels que miren de molt a prop, fins i tot amb l'ajut d'una lupa.

Els líquens troben en l'ambient humit de s'Albufera unes condicions ideals per viure, tot i que alguns substrats com la roca són poc abundants. Els afloraments rocosos, al Parc, només estan representats pels murs i ponts construïts per l'home. És per això que els líquens epífits, que fan servir els arbres i arbustos com a suport, són els més freqüents.

Un treball de Perring (1991), on recull 32 espècies liquèniques, un altre posterior de Pride (2000), on cita 25 espècies, 7 d'elles ja citades al

primer treball, i l'últim de Riddiford (2003) on recull 37 taxons dels que 35 ja s'havien citat, són els únics que coneixem sobre líquens de s'Albufera. Fiol i Soler (1997) en un estudi de bioindicadors a l'entorn de la central tèrmica d'es Murterar citen 6 espècies de líquens epífits de dos estacions de seguiment que queden dintre del Parc.

Varem prospectar els líquens del Parc Natural aprofitant l'objectiu de la Direcció del Parc d'establir unes estacions de seguiment amb líquens epífits com a indicadors de canvis ambientals. Conseqüentment, la nostra prospecció va ser més exhaustiva amb els líquens epífits.

Material i mètode

S'han mostrejat 9 estacions especificades a la taula 1.

Els foròfits mostrejats han sigut: *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba*, *Tamarix africana* i *Ulmus minor*.

Per a la identificació i nomenclatura dels líquens hem seguit les obres generals de Clauza-de i Roux (1985), Purvis et al. (1992), Nimis (1993), Santesson (1993) i Llimona i Hladun (2001).

Les mostres del gènere *Ramalina* s'han estudiat per cromatografia en capa fina, segons el mètode estandarditzat per Elix i Ernst-Russell (1993) per tal de poder identificar les substàncies líqueniques.

La llista d'espècies segueix un ordre alfabètic. Per cada tàxon, trobat per nosaltres, es dóna la localitat, el substrat i, en el cas dels epífits, una valoració de la seva freqüència en quatre classes, amb el següent criteri:

Molt Rar: present en 1 arbre.

Rar: present en més d'un arbre, en una sola estació.

Freqüent: present en 2-3 estacions.

Molt freqüent: present a més de 3 estacions.

En el llistat d'espècies, recollim les cites de Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003). Els treballs de Pride (2000) i Riddiford (2003) donen el llistat d'espècies sense cap indicació d'autors, localitat ni substrat. Conseqüentment fem servir "(sic)", en aquests casos, per indicar que transcrivim literalment el nom de l'espècie.

Resultats

Acarospora fuscata (sic)

Citat per Pride (2000).

Acrocordia gemmata (Ach.) A. Massal.

Sa Roca. Sobre *Populus alba*. Molt rar.

Amandinea punctata (Hoffm.) Coppins & Scheid. (=*Buellia punctata* (Hoffm.) Massal.)

Es Colombars. Sobre *Tamarix africana*. Molt rar.

Estació	Localització	
	Latitud	Longitud
Camí des Polls	N39° 46' 27,9"	E3° 5' 16"
Canal d'en Pujol	N39° 46' 49,8"	E3° 6' 31,4"
Canal Loco	N39° 47' 49'1"	E3° 5' 37"
Es Colombars	N39° 48' 37,9"	E3° 6' 9,7"
Es Comú	N39° 46' 53,9"	E3° 8' 13,3"
Pont de Can Blau	N39° 47' 49,7"	E3° 4' 27,5"
Pont dels Anglesos	N39° 48' 4,5"	E3° 7' 9,5"
Sa Roca	N39° 47' 51,2"	E3° 6' 22,7"
Ses Puntes	N39° 47' 10,1"	E3° 6' 59,4"

Taula 1. Localitats mostrejades.

Table 1. Localities sampled.

***Arthonia galactites* (DC.) Dufour**

Canal d'en Pujol i Sa Roca. Sobre *Populus alba*. Freqüent.

***Arthonia granosa* de Lesd.**

Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*. Molt rar.

***Arthonia melanophtalma* Dufour**

Pont de Can Blau i Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris* i *Populus alba*. Freqüent.

***Arthonia cf. radiata* (Pers.) Ach.**

Citat per Perring (1991), Es Comú, sobre escorça de pi, i per Riddiford (2003).

***Arthopyrenia salicis* A. Massal.**

Camí des Polls. Sobre *Ulmus minor*. Molt rar.

***Arthothelium crozalsianum* (de Lesd.) de Lesd.**

Sa Roca. Sobre *Populus alba*. Rar.

***Aspicilia calcarea* (sic)**

Citat per Pride (2000).

***Aspicilia contorta* (Hoffm.) Krempelh**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades.

***Bacidia igniarii* (Nyl.) Oxner**

Sa Roca. Sobre *Populus alba*. Rar.

***Bacidia parathalassica* Llop & Gómez-Bolea**

Pont de Can Blau i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Freqüent.

***Bacidina phacodes* (Körb.) Vezda**

Pont de Can Blau. Sobre *Populus alba*. Rar.

***Bactrospora patellariooides* (Nyl.) Almq.**

Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos i Ses Puntes. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Freqüent.

***Caloplaca aurantia* (Pers.) J. Steiner**

Es Colombars. Sobre roques carbonatades. Citat també per Pride (2000).

***Caloplaca cerinella* (Nyl.) Flag.**

Citat per Perring (1991), sobre *Ulmus minor*, i per Riddiford (2003).

***Caloplaca cerinelloides* (Erichsen) Poelt**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Pont dels Anglesos i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent.

***Caloplaca citrina* (Hoffm.) Th. Fr.**

Camí des Polls, sobre *Populus alba* (molt rar) i en Sa Roca sobre roques carbonatades. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Caloplaca aff. ferruginea* (Huds.) Th. Fr.**

Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*. Molt rar.

***Caloplaca flavesrens* (Huds.) Laudon**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Caloplaca holocarpa* (Hoffm.) A.E. Wade**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Canal Loco, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Caloplaca cf. ochracea* (Schaer.) Flag.**

Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Caloplaca teicholyta* (Ach.) Steiner**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades. Citat també per Pride (2000).

***Caloplaca ulcerosa* Coppins & James**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca Pont dels Anglesos, Canal Loco i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent.

***Candelariella vitellina* (sic)**

Citat per Pride (2000).

Catillaria nigroclavata (Nyl.) Schuler
Canal d'en Pujol i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Freqüent.

Cladonia cervicornis (sic)
Citat per Pride (2000).

Cladonia convoluta (Lam.) Anders
Es Comú. Terrícola. Citat també per Pride (2000).

Cladonia rangiformis (sic)
Citat per Pride (2000).

Cladonia subrangiformis Sandst.
Es Comú. Terrícola.

Cladonia gr. pyxidata (L.) Hoffm.
Es Comú. Terrícola. Citat també per Pride (2000).

Collema sp. (sic)
Citat per Riddiford (2003).

Conotrema homalotropum (Nyl.) AL Sm.
Citat per Riddiford (2003) i Perring (1991) sub *Lecanactis homalotropa* (Nyl.) Silenstam. No es coneixen cites anteriors d'aquesta espècie a la Península Ibèrica ni a les Illes Balears (Llrimona i Hladun, 2001). Tampoc es coneixen cites d'Itàlia (Nimis, 1993). Es coneix de Gran Bretanya i Irlanda on viu en boscos humits oceànics (Purvis et al., 1992). Per la seva ecologia, creiem dubtosa la seva presència al Parc.

Diploicia canescens (Dicks.) A. Massal.
Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Canal Loco, Ses Puntes, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Tamarix africana*. Freqüent. Citat també per Perring (1991), Fiol i Soler (1997) i Riddiford (2003).

Diploicia subcanescens (Werner) Hafellner & Poelt
Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa* i *Pinus halepensis*. Rar.

Diplotomma alboatrum (Hoffm.) Flot.
Pont dels Anglesos. Sobre *Pinus halepensis*. Molt rar. Citat també per Perring (1991) i Riddiford (2003).

Dirina ceratoniae (Ach.) Fr.
Canal d'en Pujol, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos, Canal Loco i Ses Puntes. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent.

Evernia prunastri (sic)
Citat per Pride (2000).

Fuscidea lightfootii (Sm.) Coppins et P. James
Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003). Per la seva distribució a l'Europa atlàntica i illes britàniques i la seva ecologia sobre branques de *Fraxinus* i *Salix* (Purvis et al., 1992), sembla bastant improbable la seva presència al Parc.

Graphis scripta (L.) Ach.
Citat per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003). Segons Nimis (1993), a Itàlia és freqüent en les terres altes principalment a les fagedes. Segons les nostres observacions a la regió mediterrània no arriba a terra baixa, i només excepcionalment es troba sobre escorça de *Quercus ilex* en alzinars muntanyencs. Creiem dubtosa la seva presència al Parc. Pel seu aspecte extern s'assembla a algunes espècies del gènere *Opegrapha* amb les que es pot confondre.

Gyalecta truncigena (Ach.) Hepp
Sa Roca, Ses Puntes i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Freqüent.

Hyperphyscia adglutinata (Flörke) Mayrhofer & Poelt
Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Canal Loco i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent.

Lecanactis premnea (Ach.) Arnold
Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003). Actualment transferit per Egea i Torrente (1993) a un nou gènere com a *Cresponea premnea* (Ach.) Egea & Torrente. Aquests autors el descriuen com una espècie de distribució oceànica i suboceànica a la regió eurosiberiana, que pot

arribar al nord de la regió mediterrània, on viu sobre escorça de rouredes i faigs. Per la seva ecologia, creiem dubtosa la seva presència al Parc.

***Lecania cyrtella* (Ach.) Th. Fr.**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Freqüent.

***Lecania turicensis* (Hepp) Müll. Arg.**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades.

***Lecanora albescens* (Hoffm.) Branth & Rostr.**

Sa Roca i Es Colombars. Sobre roques carbonatades. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Lecanora campestris* (sic)**

Citat per Pride (2000).

***Lecanora chlarotera* Nyl.**

Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003). Per l'abundància de cites que dóna l'autor del primer article, i les nostres observacions al Parc, podria tractar-se de *Lecanora horiza*.

***Lecanora dispersa* agg. (sic)**

Citat per Riddiford (2003).

***Lecanora expallens* Ach.**

Citat per Perring (1991) d'Es Comú, sobre pi, i per Riddiford (2003).

***Lecanora hagenii* (Ach.) Ach.**

Camí des Polls i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa* i *Populus alba*. Freqüent.

***Lecanora horiza* (Ach.) Linds.**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos, Canal Loco, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent.

***Lecanora lisbonensis* Samp.**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades.

***Lecanora lividocinerea* Bagl.**

Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*. Molt rar.

***Lecanora pruinosa* Chaub.**

Sa Roca. Sobre roques carbonatades. Citat també per Riddiford (2003).

***Lecanora varia* Pers.**

Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003). Les nostres observacions són coincidents amb les de Nimis (1993) quan indica que, a l'hemicèntric nord, a baixes latituds, com a Itàlia i a la península Ibèrica, aquesta espècie viu a les terres altes sobre fusta de coníferes. Per la seva ecologia, creiem dubtosa la seva presència al Parc.

***Lecania naegelii* (Hepp) Diederich & Boom (= *Bacidia naegelii* (Hepp) Zahlbr.)**

Es Comú. Sobre *Pinus halepensis*. Molt rar.

***Lecidella elaeochroma* (Ach.) M. Choisy**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Canal Loco, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Opegrapha atra* Pers.**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Canal Loco i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Opegrapha calcarea* Turner ex Sm. & Sowerby**

Sa Roca i Canal Loco. Sobre roques carbonatades.

***Opegrapha herbarum* Mont.**

Citat per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Opegrapha niveoatra* (Borrer) J.R. Laundon**

Pont dels Anglesos i Ses Puntes. Sobre *Pinus halepensis*. Freqüent.

***Opegrapha cf. soredifera* P. James**

Citat per Perring (1991), d'Es Comú, sobre pi, i per Riddiford (2003).

***Opegrapha varia* Pers.**

Canal d'en Pujol, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos, Canal Loco i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Opegrapha vulgata* Ach.**

Canal d'en Pujol, Pont dels Anglesos i Ses Puntes. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Freqüent.

***Pertusaria heterochroa* (Müll. Arg) Erichsen**

Pont de Can Blau i Ses Puntes. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Rar.

***Physcia adscendens* (Fr.) H. Olivier**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Canal Loco, Ses Puntes i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991), Pride (2000), Fiol i Soler (1997) i Riddiford (2003).

***Porina aenea* (Wallr.) Zahlbr.**

Pont dels Anglesos, Ses Puntes i Es Comú. Sobre *Pinus halepensis*. Freqüent.

***Pyrrhospora quernea* (Dicks.) Körb.**

Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*. Molt rar. Citat també per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Ramalina canariensis* J. Steiner**

Canal d'en Pujol, Sa Roca, Pont de Can Blau, Canal Loco, Ses Puntes i Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent. Citat també per Pride (2000) i Fiol i Soler (1997).

***Ramalina farinacea* (L.) Ach.**

Ses Puntes i Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris* i *Pinus halepensis*. Freqüent. Citat també per Perring (1991) i Riddiford (2003).

***Ramalina fastigiata* (Pers.) Ach.**

Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*. Rar. Citat també per Pride (2000).

***Ramalina fraxinea* (L.) Ach.**

Citat per Fiol i Soler (1997) de Sa Roca sobre *Populus alba*.

***Ramalina huei* Harm.**

Canal Loco i Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris* i *Populus alba*. Freqüent.

***Ramalina lacera* (With.) J.R. Laundon**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Pont dels Anglesos, Canal Loco, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba* i *Ulmus minor*. Molt freqüent. Citat també per Pride (2000) i per Riddiford (2003) sub *Ramalina evernioides*.

***Ramalina maciformis* (Delile) Bory**

Citat per Perring (1991) d'Es Comú, sobre branques de *Pinus halepensis* i de Ses Puntes sobre *Populus alba*.

***Ramalina pusilla* Le Prévost**

Es Colombars. Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*. Molt rar.

***Rinodina cf. genarii* Bagl.**

Citat per Perring (1991) de Sa Roca sobre una paret de gres i per Riddiford (2003).

***Rinodina pruinella* Bagl.**

Canal d'en Pujol, Sa Roca, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos i Canal Loco. Sobre *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent.

***Roccella phycopsis* (Ach.) Ach.**

Citat per Fiol i Soler (1997) de Sa Roca sobre *Populus alba*. Segons les nostres observacions, podria haver desaparegut del Parc com a epífit.

***Schismatomma decolorans* (Turner & Borrer) Clauzade & Vezda**

Ses Puntes i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa* i *Pinus halepensis*. Freqüent.

***Schismatomma picconianum* (Bagl.) Steiner**

Canal d'en Pujol, Sa Roca, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos, Canal Loco, Ses Puntes i Es Colombars). Sobre *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis* i *Populus alba*. Molt freqüent.

***Solenopsora candidans* (Dicks.) Steiner**

Sa Roca i Es Colombars. Sobre roques carbonatades. Citat també per Riddiford (2003).

***Squamaria cartilaginea* (With.) P. James**

Citat per Perring (1991) de Ses Puntes sobre banc de gres, i per Riddiford (2003) sub *Squamaria crassa*.

***Tephromela atra* (sic)**

Citat per Pride (2000).

***Thelenella modesta* (Nyl.) Nyl.**

Sa Roca i Canal Loco. Sobre *Populus alba*. Freqüent.

***Thelopsis isiaca* Stizenb.**

Pont dels Anglesos i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa* i *Pinus halepensis*. Freqüent.

***Thelotrema subtile* Tuck.**

Citat per Perring (1991) del camí de sa Ciurana sobre *Populus alba*, i per Riddiford (2003). No es coneixen cites anteriors d'aquest espècie a la Península Ibèrica ni a les Illes Balears (Llimona i Hladun, 2001). Es tracta, segons Purvis *et al.* (1992), d'una espècie d'escorces llises, principalment de *Corylus*. Per la seva àrea de distribució centroeuropea i la seva ecologia sobre escorça d'avellaners, faigs i bedolls, creiem bastante improbable la seva presència al Parc. Per la localitat i el foròfit donat per Perring (1991), podria tractar-se de *Schismatomma picconianum*.

***Verrucaria baldensis* (sic)**

Citat per Pride (2000).

***Verrucaria cf. hochstetteri* Fr.**

Citat per Perring (1991), de prop de Ca'n Eixut, per Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Verrucaria cf. muralis* Ach.**

Citat per Perring (1991) sobre paret en la carretera de la central tèrmica i Riddiford (2003).

***Verrucaria nigrescens* Pers.**

Sa Roca, Canal Loco i Es Colombars. Sobre roques carbonatades. Citat també per Perring (1991), Pride (2000) i Riddiford (2003).

***Waynea stoechadiana* (Abassi & Roux) Clerc & Roux**

Es Comú. Sobre *Pinus halepensis*. Molt rar.

***Xanthoria parietina* (L.) Th.Fr.**

Canal d'en Pujol, Camí des Polls, Sa Roca, Pont de Can Blau, Pont dels Anglesos, Canal Loco, Ses Puntes, Es Colombars i Es Comú. Sobre *Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*, *Olea europaea* var. *sylvestris*, *Pinus halepensis*, *Populus alba*, *Tamarix africana* i *Ulmus minor*. Molt freqüent. Citat també per Perring (1991), Fiol i Soler (1997) i Riddiford (2003).

Agraïments

Volem agrair al director del Parc Sr. Joan Salvador Aguilar i al personal del Parc les facilitats per la consulta de documents inèdits de la biblioteca del Parc i l'ajuda per la recollida de material.

Referències bibliogràfiques

- Clauzade, G. i Roux, C. 1985. Likenoj de Okcidenta Èuropo. Ilustrita determinlibro. *Bulletin de la Société Botanique du Centre-Ouest*. Nouvelle série - numéro spécial 7: 1-893.
- Egea, J.M. i Torrente, P. 1993. *Creponea* a new Genus of lichenized Fungi in the Order Arthoniales (Ascomycotina). *Mycotaxon*, 48: 301-331.
- Elix, J.A. i Ernst-Russell, K.D. 1993. A catalogue of standardized thin layer chromatographic data and biosynthetic relationships for lichen substances. Canberra: Australian National University. 163 pp.
- Fiol, L.A. i Soler J. 1997. Utilització dels líquens com a bioindicadors a l'entorn de la central tèrmica d'es Murterar. Document inèdit.

- Llimona, X. i Hladun N.L. 2001. Checklist of the Lichens and lichenicolous Fungi of the Iberian Peninsula and Balearic Islands. *Bocconeia*, 14: 1-581.
- Nimis, P.L. 1993. *The lichens of Italy*. Torino: Museo Regionale di Scienze Naturali. 897 pp.
- Perring, F. 1991. Lichens of s'Albufera, Mallorca. Document inèdit.
- Pride, R. 2000. An initial report on some of the lichens of the Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. Document inèdit.
- Purvis, O.W., Coppins, B.J., Hawksworth, D.L., James, i Moore, D.M. (Eds.) 1992. *The lichen flora of Great Britain and Ireland*. London: The British Lichen Society. 710 p.
- Riddiford, N. 2003. Catàleg de Biodiversitat del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. Inventaris Tècnics de Biodiversitat 3. Conselleria de Medi Ambient; Direcció General de Biodiversitat. Palma de Mallorca. 88 pp.
- Santesson, R. 1993. *The lichens and lichenicolous fungi of Sweden and Norway*. Lund: SBT-förlaget. 240 pp.